

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов

Затверджую

Декан факультету міжнародних відносин

професор

В.В. Третько

« 2 » вересня 2020 року

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Латинська мова
Освітньо-професійна програма Право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Магдюк Ольга Вікторівна
Профайл викладача	http://dfl.khnu.km.ua/magdiuk/
E-mail викладача(ів)	tychynskao@ukr.net
Контактний телефон	096-677-94-01
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4651
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЕКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
3	Д	1	1	5	150	54	36		18		96			+	

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Латинська мова» є важливою складовою частиною для підготовки фахівців зі спеціальності «Право». Програма курсу орієнтована на забезпечення спеціалізованої теоретичної та практичної підготовки студентів для здійснення ними ефективного перекладу латинських текстів юридичного спрямування. Загальноосвітнє значення вивчення латинської мови для студентів даної спеціальності полягає в ознайомленні з античною культурою, міфологією, витоками сучасної західної цивілізації. Отже, підготувати фахівців, які володіють знаннями, уміннями та навичками письмового перекладу латинських текстів та здатні практично застосувати систему наукових знань та умінь для вирішення професійних завдань.

Метою викладання предмету «Латинська мова» є необхідність розширити знання студентів в області лінгвістики і мовознавства, дати уявлення про взаємозв'язок латинської мови з українською та іншими індоевропейськими мовами, познайомити з видатними особистостями античності, Середньовіччя та Відродження. Одним з головних завдань курсу на юридичному відділенні є підготовка майбутніх фахівців у галузі правознавства на основі знань з латинської мови до сприйняття спеціальних юридичних курсів, читання юридичних першоджерел і розуміння міжнародної наукової та правничої термінології. Знайомство з латинською мовою розвиває логічне мислення, підвищує мовну культуру і сприяє розширенню загального світогляду студента-юриста. Виходячи із специфіки вивчення латинської мови як писемної мови джерел римського цивільного права, на юридичному відділенні особлива увага звертається на термінологічне значення слів, вивчення греколатинських терміноелементів, а також вивчення фразеологізмів, латинських афоризмів і прислів'їв, студентського гімну «Gaudeamus». Курс граматики латинської мови охоплює фонетику, морфологію та основні положення синтаксису, аналіз іменників, прикметників, займенників і числівників, а також відмінювання дієслів в часах системи інфекта, застосування в юридичній термінології наказової форми теперішнього та майбутнього часів.

Пререквізити: іноземна мова; **кореквізити:** цивільне право України.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Необхідність розширити знання студентів в області лінгвістики і мовознавства, дати уявлення про взаємозв'язок латинської мови з українською та іншими індоєвропейськими мовами, познайомити з видатними особистостями античності, Середньовіччя та Відродження.

Предмет дисципліни. Оригінальні літературні зразки класичної й середньовічної латини, міжнародна латинська термінологія в галузі юридичних наук.

Очікувані результати навчання

Завданням дисципліни. Підготувати студентів до читання зі словником адаптованих юридичних текстів латинською мовою та їх перекладати; сприяти розумінню та засвоєнню наукової термінології за спеціальністю; поглибити загальний лінгвістичний рівень.

Завданням дисципліни є забезпечення набуття студентами компетентностей:

-загальні:

1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.
8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- спеціальні (фахові, предметні):

1. Здатність використовувати юридичні терміни в практичній діяльності фахівця.
2. Здатність застосування латинської мови під час професійної діяльності на робочому місці.
3. Здатність належної морально-етичної поведінки та професійної діяльності, дотримання громадянських прав та обов'язків, підвищення загальноосвітнього культурного рівня.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію; володіти базовими навичками риторики; доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло; демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця 3 – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Наголос в Латинській мові, поділ на склади.	Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Наголос в Латинській мові, поділ на склади.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	10	[3,с.6-10; 8, с.17-22]
2	I відміна іменників. Синтаксис простого речення.	I відміна іменників. Синтаксис простого речення.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	11	[3,с.12-14; 5,с.19-21; 8, с.25-29]
3	Загальні відомості про дієслово. Наказовий спосіб теперішнього часу дійсного способу. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Інфінітив теперішнього часу пасивного стану.	Загальні відомості про дієслово. Наказовий спосіб теперішнього часу дійсного способу. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Інфінітив теперішнього часу пасивного стану.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення днів тижня..	11	[3, с. 3-4; 7, с.25-31; с.60-63; 8, с.30-35; с. 51-53; 3 с. 5]
4	II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прийменник.	II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прийменник.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	11	[5, с.23; 6, с.58-60; 8, с.37-41]
	Займенники, поділ їх на групи.	Займенники, поділ їх на групи.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до		10

			практичного заняття. Вивчення місяців.		
6	Утворення минулого часу недоконаного виду активного і пасивного стану. Числівники.	Утворення минулого часу недоконаного виду активного і пасивного стану.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення числівників.	11	[3 с. 6; 4, с.44; 8, с.56-58]
7	Утворення I майбутнього часу активного і пасивного стану правильних дієслів.	Утворення I майбутнього часу активного і пасивного стану правильних дієслів.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	11	[3 с.8; 4, с.24-26;с.33-36; с.44-45; 6, с.136-141 8, с.61-63;с.77-82; с.228-229]
8	III відміна іменників. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Інфінітив Теперішнього часу пасивного стану. Числівник.	III відміна іменників. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Інфінітив Теперішнього часу пасивного стану. Числівник.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	11	[1, с. 10; 6, с.79-89; 8, с.66-74]
9	IV і V відміна іменників. Часи системи перфекта.	IV і V відміна іменників. Часи системи перфекта.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. Вивчення виразів.	10	[1, с.9; 7, с.104-106; 8, с.96]

Примітка: * Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, курсову роботу та інші домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється як середньоарифметична за усі семестри. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається нестигаючим.

При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом виконання самостійного завдання.

Пропущене семінарське заняття студент повинен відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Для семінарських занять викладач встановлює обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни.

При оцінюванні знань студентів викладач керується такими критеріями.

Оцінку „відмінно” за вітчизняною шкалою та «А» за шкалою ECTS (див. Шкалу оцінок), отримує студент за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. Студент повинен набути практичних навичок з перекладу латинських текстів.

Оцінку „добре”, за шкалою ECTS – «B», отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі лексичні неточності, стилістичні огріхи. Переклад студента повинен будуватись на основі самостійного мислення і виконання.

Оцінку „добре”, за шкалою ECTS – «C», отримує студент за правильну відповідь з двома-трьма суттєвими помилками. Оцінки "задовільно", за шкалою ECTS – «D», заслуговує студент, який виявив знання основного навчально- програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді та суттєві помилки у практичному роботі, не має чіткого поняття про зв'язок теоретичного матеріалу з практичним. Вагається при відповіді на видозмінене запитання, разом з тим студент володіє знаннями, що

дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Оцінки "задовільно", за шкалою ECTS – «E», заслугове студент за неповне опанування програмного матеріалу, але отримані знання і набуті практичні навички з перекладу латинських фраз відповідають мінімальним критеріям оцінювання.

Оцінка „незадовільно”, за шкалою ECTS – «FX», виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок

у перекладі, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Оцінка „незадовільно”, за шкалою ECTS – «F», виставляється студенту за повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді і передбачає повторне навчання студента з дисципліни.

Кожен вид роботи оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 25 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка „задовільно”.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ECTS встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ECTS наведені у табл. 9.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатне для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Талон відповідей (приклад)

Назва дисципліни

на

тему _____

Студента гр. _____

Прізвище та ініціали

Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь	Номер завдання	Відповідь
1		6		11		16	
2		7		12		17	
3		8		13		18	
4		9		14		19	
5		10		15		20	

_____ 201_р.

_____ Підпис студента

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Правила читання латинських букв і буквосполучень.
2. Правила наголосу.
3. Граматичні категорії іменника.
4. Визначення практичної основи іменника. Правила запису іменника в словнику.
5. Іменники та прикметники I відміни.
6. Іменники та прикметники II відміни.
7. Узгодження прикметників з іменниками II відміни.
8. Іменники III відміни. Приголосна, голосна та мішана групи.
9. Прикметники III відміни.
10. Узгодження прикметників з іменниками всіх відмін.
11. Ступені порівняння прикметників.
12. Розряди займенників.
13. Особливості відмінювання займенників.
14. Числівник. Утворення і відмінювання кількісних числівників.
15. Утворення і відмінювання порядкових числівників.
16. Узгодження числівників з іменниками.
17. Граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова.
18. Інфінітив у латинській мові.
19. Дієвідміни. Основа інфекта.
20. Особові закінчення активного стану часів системи інфекта.
21. Особові закінчення пасивного стану часів системи інфекта.
22. Praesens Indicativi activi.
23. Praesens Indicativi passivi.
24. Imperfectum indicativi activi
25. Imperfectum indicativi passivi.
26. Futurum I indicativi activi.
27. Futurum I indicativi passivi.
28. Наказовий спосіб теперішнього часу.
29. Наказовий спосіб майбутнього часу.
30. Часи системи інфекта дієслова esse “бути”.

31. Дієслова, похідні від esse.
32. Система часів доконаного виду дієслова. Основа перфекта.
33. Perfectum indicativi activi.
34. Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi.
35. Відмінювання дієслова esse в часах системи перфекта.
36. Дієприкметники теперішнього часу.
37. Дієприкметники минулого часу.
38. Дієприкметники майбутнього часу.
39. Пасивна форма часів системи перфекта.
40. Описова дієвідміна активного стану.
41. Герундив.

Рекомендована література

Основна література

1. Вільчинська Т.В. Латинська мова. Методичні вказівки для студентів I курсу спеціальності «Переклад» / Т.В. Вільчинська. – Хмельницький : ХНУ, 1999. – 29 с.
2. Вільчинська Т.В. Латинська мова. Контрольні роботи для студентів I курсу спеціальності «Переклад» / Т.В. Вільчинська. – Хмельницький : ХНУ, 2001. – 24 с.
3. Вільчинська Т.В. Дієслово та дієслівні форми у латинській мові. Методичні вказівки для студентів спеціальності «Переклад» / Т.В. Вільчинська. – Хмельницький : ХНУ, 2003. – 60 с.
4. Вільчинська Т.В. Латинська мова: практикум для студентів напрямів підготовки «Філологія. Українська мова та література» і «Філологія. Англійська мова та література» / Т.В. Вільчинська. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – 71 с.
5. Вільчинська Т.В. Латинська мова: практикум з курсу для студентів гуманітарних напрямів підготовки / Т.В. Вільчинська. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – 86 с.

Додаткова література

4. Гончарова Н.А. Латинский язык: Учебник . – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ТОО«Остожье», 1999. – 352 с.
5. Лецькін М.О. Латинська мова: Посібник для студентів I курсу спеціальності «Англійська (та німецька, польська) мова та зарубіжна література» факультетів іноземних мов державних університетів. – Житомир: ЖДУ ім.І Франка, 2005. – 93 с. електронне джерело: eprints.zu.edu.ua/7000/1/05lmolml.pdf
6. Ревак Н.Г., Сулим В.Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) 2-е вид., виправлене і доповнене. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 415 с. електронний ресурс: ukrkniga/org/ua/ukrkniga-text/84/
7. Сенів М.Г. Скорина Л.П., Постова Н.С. Porta Antiqua: Підручник з латинської мови для гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій / За ред. М.А. Собуцького. – К.: СІНТО, 1994. – 272 с.
8. Скорина Л.П. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л.П. Скорина, О.А. Скорина. – К.: Обереги, 2004. – 448 с.
9. Яковенко Н.М., Миронова В.М. Латинська мова: Підручник. – К.: Знання, 2005. – 541 с.
10. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни, в тому числі тестові завдання для поточного та семестрового контролю знань) / Навчальний курс у модульному середовищі ХНУ «Латинська мова (СОБ, ПРАВО, ФТ - 1 курс; доц. Магдюк О.В.)». – Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4651>